

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou, ve věci

žalobce: V. K.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 3. 2024, o starobní důchod
takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí žalované o zvýšení starobního důchodu o částku za vychované děti (dále pro zjednodušení též jen „výchovné“) podle § 34a zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).
- 2. Žalovaná rozhodnutím ze dne 3. 10. 2023, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí o výchovném“), zamítla žádost žalobce ze dne 28. 12. 2022 o zvýšení starobního důchodu za vychované dítě pro nesplnění podmínek předpokládaných čl. II zákona č. 323/2021 Sb.,

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. M. P.

kterým se mění zákon o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů („zákon č. 323/2021 Sb.“).

3. Proti prvostupňovému rozhodnutí o výchovném brožil žalobce námitkami. Žalovaná rozhodnutím ze dne 8. 3. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí o výchovném“), námitky žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí o výchovném potvrdila.

II. Relevantní skutková zjištění

4. Dne 15. 8. 2007 požádal žalobce o starobní důchod. Ten mu byl přiznán od 10. 10. 2007. V žádosti o starobní důchod o uznání péče o děti (výchovu dětí) nežádal.
5. Součástí spisu je i osobní list žalobce. Osobní list obsahuje pro účely starobního důchodu přehled žalobcových dob pojištění. Z osobního listu pro účely starobního důchodu žalobce jsou evidovány vyloučené dny takto: 3 vyloučené dny v roce 1986, 19 v roce 1988, 35 v roce 1989, 74 v roce 1990, 21 v roce 1991, 21 v roce 1992, 115 v roce 1994, 365 v roce 1995, 365 v roce 1996, 365 v roce 1997 a 243 v roce 1998, přičemž v letech 1994–1998 se jednalo o náhradní dobu pojištění z důvodu nezaměstnanosti. Celková doba pojištění žalobce do 10. 10. 2007 činí 45 roků a 43 dnů.
6. Pro účely evidence vyloučených dnů D. K., bývalé manželky žalobce (dále jen „manželka“) obsahoval správní spis evidenční listy důchodového zabezpečení. U bývalé manželky žalobce jsou evidovány vyloučené dny (náhradní doba nebo pracovní neschopnost) takto: 335 vyloučených dnů v roce 1980, 365 v roce 1981, 243 v roce 1982, 194 v roce 1984, 365 v roce 1985, 273 v roce 1986, 43 v roce 1988, 3 v roce 1989, 33 v roce 1992, 7 v roce 1993. Evidenční listy byly pouze pro roky 1978-1995 (dcera K. nabyla zletilosti v roce X).
7. Dne 28. 12. 2022 požádal žalobce u Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné („OSSZ Karviná“) o zvýšení starobního důchodu za vychované dítě, K. M., roz. K. Součástí žádosti o výchovné je i čestné prohlášení žadatele o výchově dítěte (kolonka D). Žalobce takto prohlásil, že o dítě osobně a v největším rozsahu pečoval od narození do zletilosti. V doplňujících informacích (kolonka G) žalobce uvedl, že dceru i syna vychovávali s manželkou společně do konce roku 1993. Manželka poté se synem opustila společnou domácnost a v roce 1994 mu byla dcera svěřena do péče.
8. Ze správního spisu vyplývá, že žádost o zvýšení starobního důchodu za vychované dítě, K. M., podala i manželka žalobce. Správní orgány proto k vyřešení otázky, kdo pečoval o K. M. v největším rozsahu, zahájily sporné řízení. OSSZ Karviná rozhodnutím ze dne 16. 5. 2023, č. j. 470 925 177, sp. zn. DP/VYCH/1/23 (dále jen „rozhodnutí o sporu“), stanovila, že o K. M. pečovala v největším rozsahu její matka. V daném případě byla rozhodná doba pro určení od X (narození dcery) do 30. 12. 1993 (opuštění společné domácnosti matkou). OSSZ Karviná v rozhodnutí o sporu uvedla, že se zabývala veškerými předloženými doklady. Z důvodu nesouladu nepřihlédla k čestným prohlášením předloženým žalobcem, namísto nich využila jiné důkazní prostředky. Pokud jde o dopad péče na kariéru, bylo prokázáno, že bývalá manželka žalobce vykazuje cca 2,5 roku náhradních dob, které odpovídají čerpání mateřské dovolené. Péče o dítě neměla mimo čerpání mateřské dovolené zásadní negativní dopad na příjmy ani jednoho z účastníků řízení. Byť od konce roku 1993 pečoval o dceru pouze žalobce, OSSZ Karviná nezjistila (mimo čerpání mateřské dovolené)

žádné zásadní okolnosti, které by negativně ovlivnily výši starobních důchodů jednotlivých účastníků řízení.

9. Proti rozhodnutí o sporu podal žalobce odvolání. Žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 7. 2023, č. j. 48000/016288/23/020/M7, sp. zn. 152/2023 (dále jen „rozhodnutí o odvolání ve věci sporu“), odvolání zamítla a rozhodnutí o sporu potvrdila. Rozhodnutí o odvolání ve věci sporu nabylo právní moci dne 25. 7. 2023.
10. Proti rozhodnutí o odvolání ve věci sporu brojil žalobce dne 27. 5. 2024 žalobou. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 9. 5. 2025, č. j. 20 Ad 8/2025-8, žalobu odmítl pro opožděnost. Usnesení krajského soudu nabylo právní moci dne 21. 5. 2025.
11. Poté, co byla vyřešena sporná otázka, tedy kdo pečoval o K. M. v největším rozsahu, rozhodovala žalovaná o žádosti žalobce ze dne 28. 12. 2022 o zvýšení starobního důchodu za vychované dítě. Prvostupňovým rozhodnutím o výchovném ze dne 3. 10. 2023 žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu za vychované dítě zamítla s tím, že nezajišťoval výchovu dítěte (K. M.) v největším rozsahu. Tu zajišťovala jiná osoba, což vyplývá z rozhodnutí o sporu ze dne 16. 5. 2023.
12. Proti prvostupňovému rozhodnutí o výchovném brojil žalobce námitkami. Námitky žalobce žalovaná napadeným rozhodnutím o výchovném zamítla a prvostupňové rozhodnutí o výchovném potvrdila. V napadeném rozhodnutí o výchovném shrnula právní úpravu a smysl výchovného a ztotožnila se se závěry prvostupňového rozhodnutí o výchovném.

III. Žaloba

13. Žalobce žalobou ze dne 13. 5. 2024 brojil proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2023, č. j. VYCH-VZ-3.10.2023-ČSSZ/470 925 177, tedy proti prvostupňovému rozhodnutí o výchovném.
14. Žalobce považoval rozhodnutí za zavádějící, neboť o dceru K. pečovali s manželkou společně do jejích 13 let, a po rozchodu mu dcera byla v roce 1994 svěřena do péče. Staral se o ni až do dospělosti, a i poté ji dále podporoval. Uvedl, že jeho dcera poslala ČSSZ dobrozdání, že se o ni po rozchodu staral výhradně žalobce, avšak žalovaná toto nevzala v potaz.

IV. Vyjádření žalované

15. Žalovaná ve vyjádření k žalobě vysvětlila smysl tzv. výchovného. Uvedla, že prvotním důvodem pro zavedení výchovného bylo zmírnění statistického rozdílu mezi průměrným starobním důchodem mezi ženami a muži a jednou z příčin tohoto rozdílu jsou výkyvy v kariérách žen. Je důležité brát v úvahu, že nepřetržité zaměstnání a vyšší výdělky se samy o sobě pozitivně projeví na výši důchodu – nedochází totiž ke snížení důchodu a není tedy dán důvod pro kompenzaci prostřednictvím výchovného. Z hlediska účelu výchovného je třeba považovat za osobu, která výchovu zajišťovala ve větším rozsahu, tu z pečujících osob, v jejíž kariéře se ve větším měřítku projevovaly složky výchovy, které mohly negativně ovlivnit délku doby zaměstnání a výdělky pečující osoby. Zdůraznila, že právě předškolní věk dítěte a první roky povinné školní docházky jsou obdobími, kdy má výchova dítěte nejvýznamnější dopad na pracovní kariéru rodiče.

16. Žalovaná uvedla, že o uznání výchovy pro muže lze uvažovat zejména v případech, kdy péče matky skončila z jakýchkoliv důvodů ve velmi nízkém věku dítěte nebo kdy dítě bylo ve velmi nízkém věku svěřeno do výchovy otce.
17. Žalovaná odkázala na rozhodnutí o odvolání ve věci sporu, kterým zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí o sporu žalobce a jeho bývalé manželky. Podle výroku rozhodnutí o sporu pečovala o K. M. v největším rozsahu právě bývalá manželka žalobce. OSSZ v Karviné vycházela z jednotlivých vyjádření, z čestného prohlášení dcery žalobce, z rozhodnutí o rozvodu a péči o nezletilé, kde bylo konstatováno, že od 30. 12. 1993 začal o dceru K. výhradně pečovat žalobce. Dceři tehdy bylo 13 let. Z této zásadní informace žalovaná vycházela při posuzování uznání doby péče v největším rozsahu, přičemž tuto zásadní informaci žalovaný nezpochybnil.
18. Žalovaná navrhl, aby krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

V. Jednání soudu

19. Jednání soudu se uskutečnilo dne 5. 6. 2025. Jednání se účastnil žalobce, žalovaná se podáním ze dne 14. 5. 2025 z jednání řádně omluvila. Soud jednal v její nepřítomnosti.
20. Žalobce měl za to, že mu náleží výchovné za dceru K. M. O dceru se do jejích 13 let starali s manželkou společně, ona si však zvyšovala vzdělání a měla pevnou pracovní dobu. Žalobce tak dceru vyzvedával ze školky a školy, vodil ji k lékařům. Manželka získala dobré zaměstnání, následně opustila se synem společnou domácnost. O dceru od jejích 13 let pečoval žalobce, dcera mu byla svěřena do péče, podporoval ji i během studia na vysoké škole. Tyto skutečnosti potvrdila i dcera v e-mailech a podáních adresovaných správním orgánům i soudu. Žalobce měl za to, že tyto skutečnosti vyplývají i z odůvodnění rozhodnutí OSSZ Karviná. Žalobce dále podrobně popsal, jakým způsobem probíhalo jednání před správním orgánem po podání žádosti o zvýšení starobního důchodu. Zaměstnankyně správního orgánu mu sdělila, že bude mít nárok na výchovné a bude mu vyplacen zpětně. Následně jej telefonicky informovala o tom, že svůj závěr změnila. Žalobce nevěděl, proč s ním jednala po telefonu a proč změnila před tím sdělené informace. Sdělil, že mu paní na úřadě řekla, že si paní K. nepřeje, aby dostal výchovné.
21. Proti rozhodnutí o sporu podal odvolání. V rozhodnutí o odvolání ve věci sporu bylo uvedeno, že proti tomu rozhodnutí již není možné brojit odvoláním, proto žalobce netušil, že se může bránit žalobou. Nedostatek poučení o žalobě považuje za velkou nespravedlnost. Žalovaná v napadeném rozhodnutí žalobce na rozdíl od rozhodnutí o odvolání ve věci sporu informovala, že možnost podání žaloby má, proto se brání nyní u soudu.
22. Žalobce předložil k důkazu část rozhodnutí soudu č. j. 35 Nc 7/1994-13, které mělo prokazovat, že se žalobce na výchově dcery významně podílel.
23. Krajský soud seznámil žalobce s obsahem vyjádření k žalobě ze dne 8. 7. 2024. Dal mu prostor k závěrečné řeči, ve věci rozhodl a podrobně žalobce poučil o možnosti podat proti rozhodnutí soudu kasační stížnost.

VI. Posouzení věci krajským soudem

24. Žalobce žalobou ze dne 13. 5. 2024 brojil proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2023, č. j. X, tedy proti prvostupňovému rozhodnutí o výchovném. Dle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení

s § 68 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), by měl krajský soud žalobu odmítnout, neboť žalobce brojil proti prvostupňovému, nikoli až konečnému rozhodnutí ve věci. Krajský soud však ze správního spisu zjistil, že žalobce brojil proti prvostupňovému rozhodnutí o výchovném námitkách. O námitkách rozhodovala žalovaná napadeným rozhodnutím o výchovném. Z judikatury správních soudů vyplývá, že „pokud žalobce podá žalobu podle § 65 a násl. s. ř. s. až poté, co mu bylo doručeno rozhodnutí odvolacího orgánu, a pouze nesprávně označí jakožto žalovaného správní orgán prvního stupně a jako napadené rozhodnutí právě rozhodnutí vydané v prvním stupni, je krajský soud povinen o takovém návrhu rozhodnout meritorně s tím, že v souladu s § 69 s. ř. s. jedná jako s žalovaným právě s odvolacím orgánem. Přezkoumává tudíž v prvé řadě odvolací rozhodnutí, které tvoří s rozhodnutím vydaným v prvním stupni jeden celek“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2009, č. j. 1 Afs 88/2009–48). Krajský soud tak žalobu neodmítl a za rozhodnutí, proti kterému žalobce fakticky brojil, považoval napadené rozhodnutí o výchovném.

25. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas v souladu s § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů.
26. Žaloba **není důvodná**.
27. V nyní posuzované věci žádal žalobce o zvýšení starobního důchodu za vychované dítě.
28. Podle čl. II zákona č. 323/2021 Sb. platí:
29. Starobní důchody přiznané ode dne, který spadá do období před 1. lednem 2023, se zvýší o 500 Kč měsíčně za každé dítě, které pojištěnec vychoval, od splátky důchodu splatné v lednu 2023, jsou-li splněny podmínky stanovené v bodech 3 až 5; toto zvýšení náleží k procentní výměře starobního důchodu.
30. Podmínky výchovy dítěte se pro účely zvýšení podle bodu 1 posuzují u všech pojištěnců podle právních předpisů účinných ke dni, od něhož byl starobní důchod přiznán, pokud se dále nestanoví jinak; tyto podmínky platí i v případě, že o dítě osobně pečoval muž. Výchovu téhož dítěte nelze pro účely zvýšení podle bodu 1 současně započítat více osobám. Vychovávalo-li totéž dítě více osob, přihlíží se k výchově dítěte jen u té osoby, která o dítě osobně pečovala v největším rozsahu; to platí i v případě, že u téhož dítěte byla jeho výchova zohledněna při stanovení důchodového věku ženy.
31. Podle čl. II bodu 4 zákona č. 323/2021 Sb. věty první platí, že pokud byl důchodový věk stanoven se zohledněním vychovaných dětí, zvýší se starobní důchod o tzv. výchovné bez žádosti; za vychované dítě se pro účely přiznání výchovného považuje dítě, k jehož výchově bylo přihlédnuto při stanovení důchodového věku. Podle čl. II bodu 5 zákona č. 323/2021 Sb. pak platí, že pokud se nepostupuje podle bodu 4 (přiznání výchovného bez žádosti), zvýší se starobní důchod o výchovné na základě písemné žádosti podané na předepsaném tiskopisu. V případě starobních důchodů přiznaných před 1. 1. 2023 lze žádost podat nejpozději do 31. 12. 2024.
32. Žalobci byl přiznán starobní důchod ode dne 10. 10. 2007, žádost o zvýšení starobního důchodu podal dne 28. 12. 2022. Shora uvedená právní úprava tak na něj dopadá, splnil podmínky pro podání žádosti o výchovné.
33. V nyní projednávané věci nastala výjimečná situace, kdy o zvýšení starobního důchodu o částku za vychované dítě požádaly dvě osoby – jak matka, tak otec K. M. Oba tvrdili, že

o dceru osobně pečovali v největším rozsahu. S ohledem na to, že výchovu téhož dítěte nelze pro účely zvýšení starobního důchodu současně započítat více osobám, bylo třeba postavit najisto, kdo o K. M. pečoval největším rozsahu.

34. Podle § 6 odst. 3 písm. a) bodu 14 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 323/2021 Sb. (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), rozhodují okresní správy sociálního zabezpečení ve sporu o to, která osoba pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu z důvodu výchovy dítěte osobně pečovala o dítě v největším rozsahu; tento spor vzniká, má-li být na základě žádosti pojištěnce zvýšena procentní výměra starobního důchodu za vychované dítě, k jehož výchově již bylo nebo má být přihlédnuto při zvýšení procentní výměry starobního důchodu u jiného pojištěnce, který trvá na tom, že o dítě pečoval v největším rozsahu. Toto ustanovení se uplatní i v případě žádostí o výchovné podaných podle čl. II zákona č. 323/2021 Sb. Přejícná ustanovení zákona č. 323/2021 Sb. ke změně zákona č. 582/1991 Sb. totiž nevylučují jeho použití i pro tyto žádosti.
35. OSSZ Karviná zahájila řízení o sporu žalobce a jeho manželky, aby vyřešila otázku, kdo z rodičů pečoval o dceru K. v největším rozsahu. V tomto řízení správní orgán vydal rozhodnutí o sporu se závěrem, že o dceru žalobce pečovala v největším rozsahu její matka, tedy manželka žalobce. V rozhodnutí o sporu OSSZ Karviná žalobce poučila, že může proti tomuto rozhodnutí brojit odvoláním. To žalobce učinil, podal odvolání, které žalovaná rozhodnutím o odvolání ve věci sporu zamítla a rozhodnutí o sporu potvrdila.
36. Proti rozhodnutí o odvolání ve věci sporu mohl žalobce brojit žalobou. Soudy rozhodující ve správním soudnictví rozhodnutí o odvolání ve věci sporu o to, kdo o dítě pečoval v největším rozsahu, běžně přezkoumávají (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 2. 2024, č. j. 32 Ad 15/2023-60, rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 6. 8. 2024, č. j. 47 Ad 14/2023-27, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 9. 2024, č. j. 75 Ad 17/2023-35). Nejedná se o věc vyloučenou z rozhodování (§ 6 s. ř. s.). Pakliže je proti rozhodnutí o sporu podáno odvolání, je rozhodnutí o odvolání ve věci sporu rozhodnutím podle § 65 s. ř. s., proti němuž je možné podat žalobu ke správnímu soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2021, č. j. 10 Afs 385/2019).
37. Žalobce proti rozhodnutí o odvolání ve věci sporu, které nabylo právní moci dne 25. 7. 2023, sice brojil žalobou, ale až za deset měsíců po nabytí právní moci rozhodnutí (žaloba byla doručena krajskému soudu dne 27. 5. 2024). Krajský soud tak musel žalobu usnesením ze dne 9. 5. 2025, č. j. 20 Ad 8/2025-8, odmítnout pro opožděnost. Usnesení krajského soudu nabylo právní moci dne 21. 5. 2025.
38. Správní orgány v posuzované věci tak rozhodovaly za situace, kdy bylo o tom, kdo o dítě rozhodoval v největším rozsahu, rozhodnuto pravomocným rozhodnutím. Žalovaná v prvostupňovém rozhodnutí o výchovném uvedla, že částka zvýšení za vychované dítě nenáleží za výchovu dítěte K. M. žalobci, protože podle rozhodnutí OSSZ Karviná o sporu, které nabylo právní moci dne 25. 7. 2023 bylo zjištěno, že o dítě pečovala v největším rozsahu jiná osoba. Podmínka výchovy dcery žalobce pro nárok na zvýšení starobního důchodu za vychované dítě tak nebyla splněna. Taktéž žalovaná v napadeném rozhodnutí o výchovném na rozhodnutí o sporu odkázala. V nyní řešené věci tak žalovaná samostatně neposuzovala, kdo o dítě pečoval v největším rozsahu, nezabývala se konkrétními okolnostmi případu či důkazy, ale vycházela z toho, že daná otázka již byla vyřešena v jiném řízení. V tomto postupu jí nemá krajský soud co vytknout.

39. Jak již bylo uvedeno shora, v posuzované věci oba rodiče požádali o zvýšení starobního důchodu, tento spor rozhodovaly správní orgány v samostatném řízení, rozhodnutí o sporu a také rozhodnutí o odvolání ve věci sporu nabyly právní moci. Rozhodnutí o odvolání ve věci sporu konkrétně dne 12. 7. 2023. Pro posouzení této věci je zásadní, že u správních rozhodnutí se uplatňuje princip presumpce správnosti, podle kterého se má za to, že správní akt je zákonný a správný, a to až do okamžiku, kdy jej příslušný orgán prohlásí zákonem předvídanou formou za nezákonný a zruší jej. Po celou dobu své existence až do svého eventuálního zrušení vyvolává správní akt právní následky, zakládá práva a povinnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 As 79/2008–128). Jedinou výjimku představuje skupina nicotných aktů, u nichž se má za to, že nebyly nikdy vydány, a tudíž nemohly působit právní následky ani v minulosti. Prohlášení nicotnosti, které jen formálně odstraňuje neexistující akt, proto působí *ex tunc* (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6 A 76/2001–96, část V., též pod č. 793/2006 Sb. NSS). O takovou situaci (nicotné rozhodnutí) se ovšem nyní nejedná.
40. Principem právní jistoty a presumpce správnosti správních rozhodnutí se opakovaně zabýval Ústavní soud v jeho ustálené judikatuře. V nálezu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16, konstatoval, že „podstatou uplatňování veřejné moci v demokratickém právním státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky) je kromě jiného také princip dobré víry jednotlivce ve správnost aktů veřejné moci a ochrana dobré víry v nabytá práva konstituovaná akty veřejné moci, ať už v individuálním případě plynou přímo z normativního právního aktu, nebo z aktu aplikace práva. Důvěra jednotlivce v rozhodovací činnost orgánů státu, ať už jde o rozhodování orgánů moci zákonodárné, výkonné, či soudní, je jedním ze základních atributů právního státu. Princip dobré víry pak působí bezprostředně v rovině subjektivního základního práva jako jeho ochrana, v rovině objektivní se pak projevuje jako princip presumpce správnosti aktu veřejné moci [nálezy sp. zn. IV. ÚS 150/01 ze dne 9. 10. 2003 (N 117/31 SbNU 57), sp. zn. I. ÚS 163/02 ze dne 9. 11. 2004 (N 169/35 SbNU 289), sp. zn. II. ÚS 2742/07 ze dne 10. 7. 2008 (N 130/50 SbNU 139)].
41. Žalobce v posuzované věci brojil proti rozhodnutí ve sporu odvoláním, o němž žalovaná rozhodla rozhodnutím o odvolání ve věci sporu. Následně žalobce brojil proti tomuto rozhodnutí žalobou, kterou krajský soud pro opožděnost odmítl. Námitky, které žalobce uvádí v tomto řízení, tedy kdo pečoval více o dceru, jak měla být doba péče započítána, že měly být zohledněny v řízení sporu důkazy a vyjádřeny K. M., měl žalobce uplatňovat v řízení o sporu. Toliko v řízení o sporu mohly být všechny jeho námitky zohledněny. Žalobce namítal, že nebyl o možnosti podat žalobu proti rozhodnutí o odvolání ve věci sporu poučen. K tomu krajský soud uvádí, že náležitosti rozhodnutí správního orgánu jsou uvedeny v § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Podle odstavce pět tohoto ustanovení se v poučení uvede, *zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává*. Žalovaná v rozhodnutí o odvolání ve sporu žalobce poučila, že podání odvolání proti rozhodnutí není možné, což bylo její zákonnou povinností. K podání žaloby se nijak nevyjádřila. V tomto směru nelze žalované vytknout, že by pochybila. Jak vyplývá z komentářové judikatury, není stanovena povinnost správního orgánu poučovat o možnostech soudní ochrany (tj. o možnosti podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle soudního řádu správního), což potvrzuje i samotná judikatura správních soudů (NSS 5 As 10/2004), podle které *„není povinností správního orgánu poučovat účastníky správního řízení o možnosti podat proti jeho rozhodnutí žalobu podle*

soudního řádu správního". Samozřejmě pokud tak správní orgán učiní nad rámec své zákonné povinnosti, není to nedostatkem či vadou rozhodnutí (FIALA, Zdeněk. Správní řád: praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2020. Praktický komentář). V napadeném rozhodnutí o výchovném žalovaná žalobce o možnosti podat žalobu nepoučila, jak tvrdí žalobce, ale informovala jej o této možnosti nad rámec své úřední povinnosti, což krajský soud aprobej a má za to, že tak učinila vhodně a ve prospěch účastníků. Vyšší aktivita žalované v napadeném rozhodnutí o výchovném však neznamena, že informace o možnosti podat žalobu měla být obligatorní součástí i rozhodnutí o odvolání ve věci sporu. Tak tomu není. Lze uzavřít, že žalobce proti rozhodnutí ve věci sporu sice žalobou brojil, ale opožděně, což ale nelze klást k tíži správních orgánů. Krajský soud nemohl skutečnost, že žalobce nebyl informován o možnosti podat žalobu v rozhodnutí o odvolání ve věci sporu, v nyní posuzované věci jakkoli zohlednit.

42. V rozhodnutích o výchovném žalovaná vycházela právě ze závěrů pravomocných rozhodnutí vzešlých z řízení o sporu o tom, kdo o K. M. pečoval v největším rozsahu. S ohledem na výše zmíněnou presumpci správnosti rozhodnutí správního orgánu se žalovaná od rozhodnutí ve věci sporu nebyla oprávněna jakkoli odchýlit a nerespektovat jej. Pokud žalovaná z rozhodnutí o sporu vycházela, nelze takovému postupu nic vytknout a krajský soud ho považuje za správný.
43. Lze uzavřít, že výsledek řízení ve sporu o to, kdo o dítě pečoval v největším rozsahu, tak nelze zvrátit v nyní projednávané věci. Pakliže chtěl žalobce brojít proti závěru rozhodnutí žalované o odvolání ve věci sporu, měl povinnost tak učinit v zákonem stanovené lhůtě. Krajský soud by jeho námitky zohlednil a jejich optikou by přezkoumal rozhodnutí ve sporu. Mohl by se podrobně zabývat tím, kdo z rodičů pečoval o dceru v největším rozsahu, zda bylo zohledněno to, že žalobce měl dceru ve své péči a intenzivně ji podporoval. Mohl by zkoumat, zda správní orgány vycházely ze všech důkazů, zda se zabývaly svědectvím dcery žalobce. Pokud tak však žalobce neučinil (či učinil opožděně), nemohl tak již krajský soud postupovat a byl povinen dospět k závěru, že žalovaná postupovala správně, pokud ve svém řízení vycházela z pravomocného rozhodnutí, které vyřešilo otázku péče o dítě v největším rozsahu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2015, č. j. 8 As 49/2015–42).

VII. Závěr a náklady řízení

44. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a zákonné. V řízení soud rovněž neshledal žádné vady, k nimž by soud musel přihlídnout z úřední povinnosti. Krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
45. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 5. června 2025

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně